

Kimmo Ketonen: Turun Yliopisto työväen lasten opinahjona 1922-39

Tarkastelen työväen lasten opiskelua Turun Yliopistossa 1922-39 ja heidän sijoittumistaan opintojen jälkeen. Tutkimuksen aineisto on kerätty Turun Yliopiston matrikkelista, johon 1622 ylioppilasta kirjoitti nimensä. Matrikkelissa oleva tieto isän säädystä mahdollistaa opiskelijoiden luokittelun isän ammatin perustella. Käytän samaa ammattiluokitusta kuin Risto Alapuro väitöskirjassaan *Akateeminen Karjala-Seura*. Turun Yliopistossa oli tuolloin humanistinen ja matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta. Lisäksi kesälukukaudella 1922 järjestettiin lainopillinen kurssi. Tiedekunnittain opiskelijat jakautuivat taulukon 1 mukaan. Tieto yhden opiskelijan tiedekunnasta puuttuu. Työläisten lasten osuus oli 12 % Yliopiston opiskelijoista.

Taulukko 1. Turun Yliopistoon kesälukukaudesta 1922 syyslukukauteen 1939 kirjoittautuneet opiskelijat sosiaalisen taustan ja tiedekunnan mukaan.

Isän ammatti	Hum	%	M-L	%	Laop	%	Yhteensä	%
Julkinen virka tai vapaa ammatti	153	19	153	20	18	26	324	20
Toimenhaltija, virkailija	188	24	155	20	9	13	352	22
Teollisuuden ja liike-elämän johtava kerros	50	6	63	8	8	12	121	7
Kauppia, käsityöläinen, työnjohtaja	201	25	174	23	14	20	389	24
Maanviljelijä	97	12	116	15	16	23	229	14
Työläinen	91	12	99	13	4	6	194	12
Ammatti tuntematon, ulkomaalainen	11	1	1	0		0	12	1
Yhteensä	791	100	761	100	69	100	1621	100

Yliopistoon 1922-39 kirjoittautuneista 630 suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon, viisi alemman opettajakandidaatin tutkinnon ja 123 lääketieteen alkututkinnon. Yhteensä tutkintoja suoritettiin 763 ja Yliopiston kirjoista poistettiin 859 opiskelijaa ilman tutkintoa. Työläisten lasten osuus suoritetuista tutkinnoista oli yhtä suuri kuin heidän osuutensa kaikista opiskelijoista.

Taulukko 2. Turun Yliopistoon kesälukukaudesta 1922 syyslukukauteen 1939 kirjoittautuneet opiskelijat sosiaalisen taustan ja suoritettujen tutkintojen mukaan.

Isän ammatti	Tutkinto	%	Ei tutkintoa	%	Yhteensä	%
Julkinen virka tai vapaa ammatti	163	21	161	19	324	20
Toimenhaltija, virkailija	166	22	186	22	352	22
Teollisuuden ja liike-elämän johtava kerros	53	7	68	8	121	7
Kauppia, käsityöläinen, työnjohtaja	185	24	205	24	390	24
Maanviljelijä	103	13	126	15	229	14
Työläinen	91	12	103	12	194	12
Ammatti tuntematon, ulkomaalainen	2	0	10	1	12	1
Yhteensä	763	100	859	100	1622	100

Työläisten lasten sijoittumisesta opintojen jälkeen on tietoja 67 %:sta. Tiedot on kerätty sekä oppikoulujen julkaistuista matrikkeista että eri ammattimatrikkeista. Työläisten lapset sijoittuivat samoihin ammatteihin kuin muutkin Yliopistossa opiskelleet. Aineiston täydentyminen tarkoittaa kuvaa vielä jonkin verran. Taulukossa 3 on esitetty joitakin ammatteja ja tutkintoja, joihin päätyi vähintään 1 % Yliopistossa opiskelleista ja työläisten lasten osuus näistä tehtävistä.

Taulukko 3. Ammatteja ja tutkintoja joihin sijoittui vähintään 1 % Yliopistossa opiskelleista ja työläisten lasten osuus niistä.

Ammatti tai tutkinto	Lukumäärä	Osuus %	Työläisten lapsia	Osuus %
Oppikoulunopettaja	282	17,4	35	12,4
Lääkäri	118	7,3	9	7,6
Oikeustutkinto	83	5,1	6	7,2
Hammaslääkäri	50	3,1	4	8,0
Professori	37	2,3	7	18,9
Diplomi-insinööri	27	1,7	2	7,4
Upseeri	21	1,3	1	4,8
Yhteensä	618	38,1	64	10,3

Johtopäätös on, että sosiaalisen taustan vaikutus tutkinnon suorittamiseen Yliopistossa oli vähäinen. Sosiaalinen tausta näkyi kuitenkin ammatinvalinnassa ja työelämään sijoittumisessa. Esimerkiksi upseerin ura ei houkutellut työväen lapsia. Pitkän opintoajan vaatineeseen lääkärin ammattiin päätyi vähemmän työväen lapsia kuin mitä heidän osuutensa kaikista Yliopiston opiskelijoista oli.